

Етика та відповідальність: Вміння комунікувати етично та відповідально є необхідною частиною професійної компетенції, особливо в сучасному світі, де суспільство висуває високі стандарти.

Спроможність до вирішення конфліктів: Важливо мати навички ефективного врегулювання конфліктів та вирішення непорозумінь у професійному оточенні.

Здатність до публічного виступу: Вміння вести публічні виступи та презентації сприяє підвищенню впливу та створенню позитивного іміджу фахівця.

Культурна чутливість: Розуміння культурних різниць та вміння ефективно взаємодіяти в різномірних групах є важливим аспектом комунікативної компетентності.

Неперервне вдосконалення: Комунікаційні навички вимагають постійного вдосконалення, оновлення та адаптації до змін у професійному середовищі та технологічних інновацій.

Сьогодні у навчальних умовах дистанційної підготовки фахівців відсутня достатня кількість комунікативних дисциплін; недостатнє використання активних, тренінгових методів навчання; слабка теоретична поінформованість студентів про проблеми спілкування, комунікативної компетентності; відсутня необхідна методична база та прослідковується неготовність до використання інтерактивних форм роботи із студентами під час лекційних та семінарських занять; недостатньо уваги до здобуття студентами практичних навичок ділового та міжособистісного спілкування тощо. [1]

Комунікативна компетентність – це не лише наявність знань, умінь та навичок, а й готовність їх адекватного та ефективного використання у безпосередній професійній діяльності. Комунікативна компетентність носить нормативний характер, включає в себе норми та правила комунікативної поведінки у суспільстві, є особистісною характеристикою майбутнього являє собою складну інтегральну характеристику особистості майбутнього фахівця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кротько М.С. Комунікативна компетентність майбутнього фахівця / Актуальні питання сучасного соціогуманітарного знання: матеріали VIII Міждисциплінарної наук.-практ. конф. студентів і молодих вчених, м. Харків, 30 листоп. 2022 р. – Харків: ДБТУ, 2022. – 164 с.

Гукова Дарія Олексіївна
Науковий керівник – доктор філос. наук, доц. Пилипенко С.Г.
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

РОЗВИТОК НАВИЧОК КОМУНІКАЦІЇ В СУЧАСНОМУ
ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Актуальність цієї теми полягає в тому, що ефективна комунікація є необхідною для успішного навчання, розвитку особистості та підготовки молодих людей до майбутньої професійної діяльності. У даній темі будуть розглянуті дослідження та приклади, що підтверджують важливість розвитку навичок комунікації в сучасному освітньому середовищі, а також будуть зроблені висновки щодо його впливу.

У сучасному освітньому середовищі, розвиток навичок комунікації є ключовим фактором успіху та задоволення у навчанні, роботі та особистому житті. Комунікація є основним засобом взаємодії між людьми, вона допомагає нам передавати ідеї, висловлювати свої потреби та розуміти інших. Однак, виклики сучасного світу, такі як зростання технологій та віртуальне спілкування, ставлять нові вимоги до наших комунікаційних навичок [1].

Перш за все, ефективне слухання є ключовим елементом комунікації. У світі, де час стає все більш цінним ресурсом, ми часто поспішаємо висловити свою думку, не надаючи належної уваги співрозмовникові. При активному слуханні варто бути відкритими та уважними, вміти відчувати емоції іншої людини та проявляти зацікавленість.

Важливою складовою розвитку комунікаційних навичок є вміння виразно та чітко висловлювати свої думки. Крім вербальної комунікації, важливою є також невербальна комунікація, яка включає міміку, жести, тон голосу та інші невербальні сигнали. Розуміння та використання невербальних сигналів підсилюють зв'язок, зменшують непорозуміння та конфлікти.

Освітнє середовище впливає на розвиток комунікаційних навичок. Методи навчання, такі як групові проекти, дискусії та рольові ігри, сприяють активному спілкуванню. Курси та тренінги з комунікації навчають ефективного використання мови та вирішення конфліктів. Групові проекти сприяють взаємній комунікації. Взаємодія з викладачами та використання сучасних технологій також корисні. Приклади показують, як розвиток навичок комунікації сприяє успіху в професійній сфері. Наприклад, люди, які вміють чітко висловлювати свої думки, добре слухають та вміють зберігати конструктивний діалог, мають перевагу на ринку праці. Крім того, розвинені навички комунікації сприяють формуванню міжособистісних відносин, співпраці та розвитку лідерських здібностей.

Отже, розвиток навичок комунікації в сучасному освітньому середовищі є вкрай важливим завданням. Ефективна комунікація сприяє покращенню навчальних результатів, готує учнів та студентів до майбутньої професійної діяльності та сприяє їх особистісному розвитку. Розробка та впровадження спеціальних програм та створення сприятливого середовища сприятимуть розвитку цих навичок і підготовці молодих людей до викликів сучасного світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Радіонова Н. В. Освіта як чинник національного самоствердження України: історія і сучасність (на матеріалі Слобожанщини). Практична філософія і Нова українська школа: збірник тез Всеукраїнської науково-

практичної конференції (16 травня 2019 р., м. Київ). Київ: НАПН України, Інститут педагогіки НАПН України, 2019. С. 19–20.

Дмитренко Аліна Сергіївна
Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Варипаєв О.М.
Державний біотехнологічний університет

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА В СФЕРІ СОЦІОЛОГІЇ

Під комунікативною компетентністю розуміють здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з іншими людьми, певну сукупність знань, умінь і навичок, що забезпечують ефективне спілкування. Вона передбачає уміння змінювати глибину і коло спілкування, розуміти і бути зрозумілим для партнера по спілкуванню.

Компетентність у всіх видах спілкування полягає в досягненні трьох рівнів адекватності партнерів – комунікативної, інтерактивної та перцептивної. Отже, можна говорити про різні види компетентності в спілкуванні.

Особистість повинна бути спрямована на отримання різноманітної палітри психологічних позицій, засобів, які допомагають цілісному самовираженню партнерів. Деякі науковці розглядають комунікативну компетентність як елемент або складову частину культури фахівця, деякі як якість особистості або як здатність і готовність здійснювати професійну діяльність.

Комунікативна компетентність формується в умовах безпосередньої взаємодії, тому є результатом досвіду спілкування між людьми. До комплексу комунікативних знань та вмінь, що складають комунікативну компетентність фахівця, дослідники відносять наступні:

- знання норм та правил спілкування (ділового, повсякденного, святкового тощо);
- високий рівень мовленнєвого розвитку, що дозволяє у процесі спілкування вільно передавати і сприймати інформацію;
- розуміння невербальної мови спілкування;
- уміння вступати в контакт з людьми з урахуванням їх статевих, вікових, соціокультурних, статусних характеристик;
- уміння вести себе адекватно ситуації та використовувати її специфіку для досягнення власних комунікативних цілей;
- уміння впливати на співрозмовника таким чином, щоб схилити його на свій бік, переконати у силі своїх аргументів;
- здатність правильно оцінити співрозмовника як особистість, як потенційного конкурента або партнера й обирати власну комунікативну стратегію в залежності від цієї оцінки;